

Eïn Aya

Enseignement n°63 - Traité Brakhot - Chapitre 2

(ברכות יז.): "שלא יהא אדם קורא ושונה ובוטט באביו ובאמו וברבו כו".

טבע החכמה הוא להרים את האדם למעלה יותר גדולה מהאמונה לבדה בלא חכמה. ומשפט כל כשרון, שיש איזה כשרון טבעי קודם לו שהוא למטה ממנו, אז כל זמן שלא הגיע זמן הכשרון היותר נעלה לשמש, מתחזק בו הכשרון השפל. אבל כיון שהגיע זמן הכשרון היותר נעלה, אז הכשרון השפל מתחלש, וצריך זהירות שהכשרון הנעלה, לבד יתרונו, ימלא ג"כ מקום הכשרון השפל. מצינו למשל, כ"ז שהילד קטן, ינהלהו טבעו כטבע בע"ח, שלא לאכול יותר מדאי. אבל כיון שנתעוררו בו הכוחות השכליים, מסתלקת שמירת הטבע וצריך שמירה שכלית. ע"כ צריך להזהר שימלא השכל חסרון הטבע ג"כ, שאם לא ימלא תעודת תפקיד הטבע, אז ישפל במדריגתו למטה מערך בע"ח שמתנהלים ע"פ הטבע. ודבר זה נמצא ג"כ באמונה, מחמלת ד' על יצוריו להנחותם בדרך חיים הטובה להם לעולם, לתקן מצבם המוסרי לאור באור החיים. ע"כ כ"ז שהאדם הוא קטן, שאז אין לו שלימות אחרת שתנהלהו כ"א האמונה, אז האמונה חזקה בנפשו, בהוריו וברבו ובכל מי שגדול ממנו, ואינו מוצא בנפשו שום התנגדות. אבל כשמתגדל ושכלו נגמר, אז כבר יש לו מגן יותר גדול הערך, שיכול להשתלם בשכלו, להכיר ערך האמתיות, וערכה של אמת האמונה בכלל. אז אם לא יבין לערוך מערכת שכלו, שכל הדברים הטובים שהאמונה הטבעית היתה מדריכתו בטבע,

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

ידריך עצמו בדרך האמונה השכלית. ומהם השמיעה הראויה והכבוד אשר יאתה להורים ומורים ולמי שגדול ממנו. כיון שתכלית חכמה היא תשובה ומעשים טובים. וכיון שתכליתה היא תשובה, היינו ללכת בדרך יותר נשגב ממה שהלך בדרך האמונה בלא החכמה, שהיא אמונת הילדות, א"כ החובה העקרית היא לשמור את כל הדברים הטובים, שהאמונה משמרתם בטבע גם בלא חכמה, לשמרם עתה עם כח החכמה המצורף לאמונה. וזהו שלא יהא אדם קורא ושונה, וע"י מה שרואה את עצמו מבין לעצמו, יבעוט באביו ובאמו וברבו. כי לא ימצא טבע ההכנעה והכבוד לאביו ולאמו ולרבו בחכמה, כדרך שמצאם באמונה הפשוטה. ואם יאבד את הטוב שהאמונה העניקה לו ישאר חסר מכל תכלית. כי אם היתה התכלית רק הידיעה לבדה, אז לא הי' צורך לאמצעים של טבע, כי על הידיעה השכל מספיק. אבל הלא צריך להידיעה צירוף מעשים טובים. והמעשים המה הולכים ע"י כלי הגוף ומדות טבעיות. ע"כ צריך מצד השכל לשמור מאד את כל החינוך הטוב שבטבע הישר. ע"כ מסיים ללומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם, לעושים לשמה. היינו לשם קיום בפועל, שאז מוקיר הוא את כל הדרכה טבעית שהביאתו לטוב ומתחזק בה ביותר בעזר השכל. ולא לעושים שלא לשמה, שאינם רוצים כ"א בשכל לבדו ועוזבים כל דרכי היושר של החינוך הטוב הטבעי, שהם הכת הרעה מהרסי עמודי המוסר ומפירי יראה, ודאי נח להם שלא נבראו. ואין זה כלל מסוג לומדים או עוסקים בתורה ובמצות שלא לשמה שמהם יבא לשמה¹. ששם אנו מדברים בהולכי תום ואינם מכירים מעלת תורה לשמה, יעסקו שלא לשמה כפי הכרתם. אבל כאן אנו מדברים במשחיתים, שבהכרתם משענת השכל רוצים לעזוב כל דרכי יושר זולתו. ובאמת השכל עצמו הטוב באמת, יורה שהמצב הטבעי הוא עמוד גדול אל השלימות, וראוי לצרפו אל השכל הישר, החפץ בצדק באמת ומשרים, שהם ההכנעה להורים ומורים, וכבוד כל מי שגדול ממנו בחכמה

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

ובמנין. ומהם יעלה אל כבוד גדולי החכמים בדור ובדורות
הקודמים, ומהם לעמודי התורה חז"ל הטהורים. ואז ילך לבטח
בדרך החיים והטוב.

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions